

ПРОФЕСІЙНІ ТЕМАТИЧНІ ПРОФАЙЛИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ ЛЬВІВЩИНИ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Фонд
Східна
Європа

Громадянська мережа

ОПОРА ▲

Видання являє собою збірку інформаційно-роз'яснювальних матеріалів, які дозволять зацікавленим громадянам скласти чітке і зрозуміле уявлення про тематичний профіль 12 народних депутатів Львівщини, обраних в одномандатних виборчих округах.

Публікація розрахована на широке коло читачів, в тому числі — лідерів представницьких органів громад, експертів з місцевого самоврядування, науковців, громадських активістів.

Професійні тематичні профайли народних депутатів Львівщини / авт. кол. : О. Неберикут, Т. Радь, І. Швець, О. Стрелюк, А. Зозуля – Львів.: ОПОРА, 2021. – 16 с.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Фонд
Східна
Європа

Матеріал підготовлено у межах проєкту
"Народні депутати в нових територіальних громадах: модель інклюзивного діалогу на Львівщині"
за підтримки Програми USAID РАДА, яка виконується Фондом Східна Європа.

Передмова	4
Професійний профайл Миколи Княжицького	5
Професійний профайл Ярослава Руцишина	6
Професійний профайл Галини Васильченко	7
Професійний профайл Михайла Бондара	8
Професійний профайл Ореста Саламахи	10
Професійний профайл Павла Бакунця	11
Професійний профайл Юрія Камельчука	13
Професійний профайл Андрія Лопушанського	14

ПЕРЕДМОВА

Громадянська мережа ОПОРА у Львові продовжує досліджувати ефективні механізми залучення лідерів представницьких органів громад до стратегічних цільових консультацій з народними депутатами. З метою підвищення поінформованості громад щодо поточних активностей та тематичного профілю діяльності народних депутатів, які представляють регіон у парламенті і можливостей публічної взаємодії з ними у вирішенні стратегічних проблем громад нами було розроблено тематичні профайли 12 народних депутатів, обраних в одномандатних виборчих округах Львівщини.

Робота над створенням профайлів включала у себе декілька етапів. На початку було розроблено шаблон для збору даних про актуальні професійні компетенції і тематичні сфери зацікавлень у парламентській роботі депутатів-вихідців з Львівщини та визначено 22 тематичні напрямки, в яких потенційно можуть працювати народні обранці. Ці теми лягли в основу опитувальника, який заповнювали аналітики ОПОРА-Львів за результатами аналізу. Основними джерелами для наповнення депутатських профайлів стали:

- інформаційні сторінки депутатів на веб-порталі ВРУ та інформація про кількість законопроектів, депутатські запити, виступи з трибуни, діяльність в комітетах ВРУ та тимчасових органах,
- медіа-моніторинг публічної присутності депутата у ЗМІ (інформація про участь в ефірах, інтерв'ю тощо),
- моніторинг соціальних мереж (повідомлення для виборців, участь у експертних обговореннях, інша дотична діяльність депутатів).

На основі зібраних даних аналітиками проєкту було створено окремі профайли для кожного депутат-мажоритарника, проаналізовано особливості врахування парламентарями тематичної та регіональної проблематики у законотворчій роботі і діяльності в комітетах, депутатських запитах, звітуванні та інших формах публічної активності, а також визначено спектр актуальних тематик та проблем, які реально перебувають у фокусі уваги народних депутатів Львівщини.

Сподіваємося, що результати нашого дослідження дозволять усім зацікавленим скласти чітке і зрозуміле уявлення про тематичні профілі діяльності депутатів та можливості розбудови з ними ефективної комунікації.

МИКОЛА КНЯЖИЦЬКИЙ

Депутатська фракція: політична партія "Європейська Солідарність"

Партійність: безпартійний

Територія виборчого округу: Залізничний район, частина Шевченківського району міста Львова

Профільний комітет: з питань гуманітарної та інформаційної політики

Топ-тема депутата: верховенство права, функціонування державних інституцій та справедливе правосуддя; культура та освіта; підприємництво і бізнес; соціальна політика; бюджет та фінанси; інформаційна політика і ЗМІ.

У парламентській діяльності Миколи Княжицького можна виокремити від 5 до 8 пріоритетних тематик: найчастіше у фокусі уваги опиняються питання функціонування державних інституцій, верховенства права та справедливого правосуддя, підтримки культури та освіти, розвитку підприємництва, соціальної політики, бюджету та фінансів, інформаційної політики. В межах кожної з цих тем можна визначити ключові позиції та інструментарій їх просування.

Так, найбільше зареєстрованих законопроектів було ініційовано Миколою Княжицьким у питаннях функціонування державних інституцій, верховенства права та справедливого правосуддя. Їх змістовна частина стосувалася широкого спектру тематик: від удосконалення законодавчих процедур та служби в Апараті Парламенту до посилення відкритості місцевого самоврядування та роботи спецорганів. Для адвокації цих ініціатив депутат регулярно використовує можливість виступити з трибуни та скерувати депутатських запит.

Висока законодавча активність, участь у діяльності громадських організацій, регулярна організація подій слугують індикаторами зацікавленості депутата у питаннях культури та політики пам'яті, де серед пріоритетів народного обранця підтримка вітчизняного кінематографа та книговидавничої сфери, удосконалення системи охорони культурної спадщини, відзначення пам'ятних дат та продовження декомунізаційних процесів. Підсилюється цей напрямок роботи приналежністю парламентаря до Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, де він обіймає посаду Голови підкомітету з питань культурної політики.

Так само послідовно у Верховній Раді обранець підтримує легалізацію електронної комерції, виступає за відновлення права платників єдиного податку не застосовувати реєстратори розрахункових операцій, зменшення тиску контролюючих органів на підприємців. Авторству Миколи Княжицького належать також два законопроекти, спрямовані на зменшення комісійної винагороди банків за еквайрингові послуги.

У сфері соціальної політики основними цілями законотворчої діяльності народного депутата є фінансове забезпечення проведення індексації пенсій, підвищення соціального статусу військовослужбовців та ветеранів АТО, регулювання виплат пільг і житлових субсидій та допомога постраждалим у надзвичайних ситуаціях. Крім цього Микола Княжицький виступає за стимулювання економічного розвитку і соціальної стабільності гірських та високогірних населених пунктів, є співголовою МФО «Карпати».

Фінансово-бюджетний блок ініціатив депутата представлений пропозиціями змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2021 рік", Митного та Податкового кодексів України (зокрема, про визначення митної вартості товарів, функціонування авторизованих економічних операторів та співвідношення ставок акцизного податку на бензини та скраплений газ).

З точки зору євроінтеграційних процесів Микола Княжицький виступає за визначення загальних засад та механізмів реалізації державної політики, а також порядку наближення українського законодавства до законодавства ЄС, що мало б мобілізувати українську владу та сприяти реформам, спрямованим на досягнення критеріїв повноправного членства в ЄС.

До сфери професійних зацікавлень депутата належить також інформаційна політика та ЗМІ. Обранець виступає за удосконалення механізмів забезпечення прозорості власності і фінансування електронних ЗМІ та є співавтором двох альтернативних редакцій Проекту Закону про медіа в Україні, спрямованих на регулювання правовідносин у сфері, виконання Україною зобов'язань з Угоди про асоціацію, Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Серед іншого, у публічних коментарях, виступах та парламентській діяльності Миколи Княжицького виділяється також тема освіти. Народний депутат є співавтором законопроектів щодо реалізації принципів академічної доброчесності, особливостей вступу до закладів вищої освіти окремих категорій осіб та узгодження окремих положень законодавства "Про повну загальну середню освіту". Під час публічних виступів обранець виступає за підтримку реформи середньої спеціальної освіти, проти русифікації навчального процесу та проти скорочення фінансування освітніх закладів.

Депутатська фракція: політична партія "ГОЛОС"

Партійність: безпартійний

Територія виборчого округу: м. Львів (Галицький, Франківський райони, частина Шевченківського району)

Профільний комітет: з питань економічного розвитку

Топ-тема депутата: розвиток підприємництва і бізнесу в Україні

Провідним напрямком парламентської діяльності народного депутата Ярослава Руцшишина є сфера підприємництва і бізнесу. Саме до цієї політики він проявляє найбільший професійний інтерес (фокус уваги – 63%) в розрізі політик/тем над якими постійно працює народний депутат у Верховній Раді 9-го скликання. Також у фокусі парламентської активності Ярослава Руцшишина стабільно присутня тема верховенства права і справедливого правосуддя (зокрема проблема корупційних зловживань з боку посадовців) і питання охорони здоров'я (проблема протидії поширенню COVID-19)

Понад третина усіх зареєстрованих законопроектів, співавтором яких виступав народний обранець безпосередньо стосувалася проблем економічної тематики. Основними цілями пропонованої депутатом політики є захист інтересів суб'єктів господарювання в умовах поширення коронавірусної хвороби (COVID-19), підтримка національного товаровиробника та використання можливостей вільної міжнародної торгівлі (зокрема в рамках СОТ), а також надання державної підтримки приватним інвестиціям в українську економіку.

В парламенті депутат послідовно та активно голосує за усі ініціативи, які покращують позиції України в рейтингу **Doing Business** Світового Банку; удосконалюють механізми та процедури приватизації, підвищують економічну ефективності продажу об'єктів та надходжень до державного бюджету; сприяють публічності і прозорості монетарної і кредитної політики.

В законопроектній роботі, публічних коментарях та виступах Ярослав Руцшин найчастіше акцентує увагу на таких ключових проблемах економічної сфери:

- втрата платоспроможності та загроза банкрутства підприємців через економіко-соціальні наслідки пандемії COVID-19,
- надмірна бюрократизація податкових процедур та незахищеність малого та середнього бізнесу від свавілля правоохоронних та контролюючих органів,
- відсутність державної підтримки для невеликих іноземних інвесторів та зарегульованість процедур реалізації інвестиційних проектів в Україні,
- встановлення бар'єрів для іноземних компаній щодо участі в державних тендерах і відсутність додаткових стимулів для українських компаній дотримуватися умов конкуренції.

В просуванні своєї топ-теми депутат рідко використовує інструмент депутатських запитів чи виступів з трибуни, натомість як співавтор бере участь в напрацюванні відповідних проектів законів в парламенті та охоче долучається до публічних експертних обговорень в економічній тематиці. Разом з тим, медійна комунікація депутата далеко виходить за рамки його профільної теми в парламенті і стосується питань розвитку освіти, антикорупційної політики, інновацій та муніципальної інфраструктури. Зрештою, саме ці напрямки є ключовими в розрізі передвиборчих декларацій народного депутата.

Депутатська фракція: політична партія "ГОЛОС"

Партійність: безпартійна

Територія виборчого округу: м. Львів (частина Личаківського і Шевченківського районів міста Львова, Пустомитівський район)

Профільний комітет: з питань фінансів, податкової та митної політики

Топ-теми депутатки: розвиток підприємництва та бізнесу, регіональна політика

Основним напрямком парламентської діяльності Галини Васильченко є сфера підприємництва та бізнесу. Саме їй присвячена найбільша увага народної депутатки (фокус уваги - 34%) у загальній сукупності професійної діяльності, яку вона здійснює у Верховній Раді 9-го скликання. Додатковим підтвердженням не випадковості цієї професійної спрямованості також виступають інші додаткові обставини. Галина Васильченко є членом профільної постійної депутатської комісії, має профільну вищу освіту за спеціальністю міжнародні економічні відносини, відповідний трудовий досвід начальника відділу інвестицій Львівської міської ради, а також партійний досвід голови Економічної експертної групи Української Галицької партії, де вона очолювала львівський міський осередок.

Другою за професійним інтересом тематикою депутатської діяльності Галини Васильченко є регіональна політика та місцеве самоврядування (фокус уваги - 30%). З нею перегукується певний досвід її громадської діяльності. Серед інших тем парламентської активності депутатки проблематика верховенства права та справедливого правосуддя (перш за все боротьба з корупцією) і частково військова сфера та оборона.

Близько третини усій зареєстрованих законопроектів, співавтором яких виступав Галина Васильченко мають безпосереднє відношення до проблем економічної тематики і регіональної політики. Основними цілями пропонованої депутаткою економічної політики є зменшення регуляторних процедур, спрощення умов ведення інвестиційної діяльності та покращання інвестиційного клімату; дерегуляції бізнесу шляхом страхування цивільної відповідальності; впровадження ефективного інструменту з контролю за правильністю визначення бази оподаткування імпортованих на митну територію України товарів; запровадження нових та прозорих правил для суб'єктів спрощеної системи оподаткування; створення економічних стимулів розвитку туристичної галузі; здійснення індексації граничного обсягу доходу для ФОП платників єдиного податку; надання державою посиленої допомоги бізнесу для пом'якшення наслідків запровадження посилених карантинних заходів; а також галузеві - усунення протиріч у законі про застосування касового апарату у сфері торгівлі; вдосконалення положень щодо тимчасового доступу та вилучення інформаційних та телекомунікаційних систем для ІТ фірм; покращення якості річної фінансової звітності та аудиторських звітів підприємств видобувної галузі. Шість законопроектів у цій сфері були підготовлені індивідуально Галиною Васильченко, а ще дві - набули чинності і сьогодні є частиною українського законодавства.

Серед основних проблематик законодавчої діяльності депутатки у сфері регіональної політики у поєднанні з бюджетною політикою є недопущення розбалансування місцевих бюджетів і вдосконалення процедури зміни реєстрації комунальних підприємств, установ та організацій; забезпечення ефективного фінансування розвитку дорожньої галузі України і забезпечення належного фінансування місцевим бюджетам; цільове використання частини коштів від продажу та передачі в оренду земельних ділянок сільськогосподарського призначення; скерування 50% надходження від адміністративних штрафів за порушення ПДР у межах населених пунктів до доходів відповідного місцевого бюджету; вдосконалення порядку сплати ПДФО та усунення диспропорції у наявності джерел для розвитку територіальних громад; а також внесенням змін до секвестеру бюджету для збереження фінансової основи місцевого самоврядування ресурсами для запобігання і поширенню коронавірусної хвороби. Половина з цих семи законопроектів були результатом індивідуальної законотворчої діяльності, а один з них нещодавно набув чинності. Показовою історією успіху законотворчого процесу з метою захисту інтересів територіальної громади Львова є прийняття закону "Про місцеве самоврядування в Україні" щодо забезпечення додержання державних гарантій місцевого самоврядування та захисту його економічних основ, яким було врегульовано питання реєстрації комунальних підприємств.

Основним лейтмотивом законотворчої діяльності Галини Васильченко у сфері верховенства права та справедливого правосуддя є реагування на проблеми корупції. Серед основних цілей є розробка механізму конфіскації незаконних активів осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; протидія корупції та посилення дисципліни в окремих правоохоронних органах; покращення діяльності Державного бюро розслідувань; утворення Бюро економічної безпеки для запобігання, виявлення та розкриття злочинів у сфері використання фінансових ресурсів держави; забезпечення незалежного відбору членів Вищої ради правосуддя; а також

врегулюванню конфлікту інтересів суб'єктів, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

У парламенті Галина Васильченко послідовно та активно голосує за усі ініціативи, які виступають за економічну дерегуляцію та гармонізацію українського законодавства в економічній сфері до стандартів ЄС; заходи, які спрямовані на покращення позиції України в рейтингу **Doing Business** Світового Банку; реалізацію політики децентралізації влади, реформування фінансового сектору і за проведення антикорупційної реформи.

В законопроектній роботі і публічних виступах Галина Васильченко найчастіше акцентує увагу на таких проблемах економічної і регіональної політики як:

- дерегуляція бізнесу, покращення та спрощення інвестиційної діяльності і державна підтримка для бізнесу під час COVID-19,
- збереження спрощеної системи оподаткування і захист підприємців в умовах карантину від необґрунтованих перевірок,
- протидія корупції і утворення та покращення діяльності антикорупційних органів в Україні,
- законодавче вирішення проблеми зміни реєстрації місцезнаходження комунальних підприємств м. Львова поза його межами,
- нові перспективи та можливості розвитку об'єднаних територіальних громад.

Для просування своїх топ-тем народна депутатка зрідка виступає з трибуни Верховної Ради, іноді бере участь в публічних експертних обговореннях і практично не використовує інструмент депутатських запитів.

Депутатська фракція: політична партія "ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ"

Партійність: безпартійний

Територія виборчого округу: м. Броди (Бродівський, Буський, Радехівський райони, частина Кам'янка-Бузького району)

Профільний комітет: з питань енергетики та житлово-комунальних послуг

Топ-теми депутата: розвиток енергетики та енергозбереження, соціальної політики і регіонального розвитку в Україні

Основним напрямком парламентської діяльності народного депутата Михайла Бондара є сфера енергетики та енергозбереження. І такою вона незмінно залишається з попереднього скликання Верховної Ради. До цієї політики він проявляє найбільший професійний інтерес (фокус уваги – 31%) в розрізі тем, над якими постійно працює народний депутат у Верховній Раді 9-го скликання. Крім цього, зайвим підтвердженням цього є той факт, що проблеми української енергетики співпадає з профільним постійним комітетом, в якому обранець є голова підкомітету з питань вугільної промисловості.

Іншими двома не менш важливими напрямками парламентської діяльності Михайла Бондара є тематика соціальної політики (фокус уваги – 18,2%), особливо у сфері соціального захисту працівників вугільної галузі і регіональної політики (фокус уваги – 24,6%), особливо у сфері реалізації адміністративно-територіальної реформи у межах Львівської області. Сумарно ці три сфери займають ¾ його професійної депутатської діяльності поточного скликання.

Крім цього у фокусі професійної парламентської активності Михайла Бондара стабільно присутні тематики бюджету та державних фінансів, верховенства права та справедливості, а також безпеки та охорона правопорядку, підприємництва і охорони здоров'я. Загалом вони займають решту 26% парламентської роботи народного депутата.

Половина з-поміж 65 зареєстрованих у 9-му скликанні законопроектів, співавтором яких виступав Михайло Бондар безпосередньо стосуються трьох основних сфер його депутатської діяльності. 15 з них тематики соціальної політики, 9 енергетики і 9 регіональної політики. Частина з них подана індивідуально або невеликому авторському колективі колег по парламентській фракції "Європейська Солідарність".

Основними цілями пропонованої депутатом політики у сфері енергетики є забезпечення належної державної фінансової підтримки державних вугледобувних підприємств (шахт) і пов'язаною з цим необхідністю змін державного бюджету; забезпечення прозорості у видобувних галузях, ефективної конкуренції та допуск на ринок імпортерів електричної енергії (зокрема, інтеграція української енергосистеми із зоною континентальної Європи **ENTSO-E**); удосконалення українського законодавства для можливостей купівлі газу на торговій платформі (біржі) і підвищення прозорості та ліквідності оптового ринку природного газу; гармонізація законодавства України у сфері використання ядерної енергії та ринку електричної енергії з європейськими вимогами (зокрема, положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, Третього Енергетичного пакету ЄС, Європейського співтовариства з атомної енергії, Директиви **2003/54/ЄС** Енергетичного Співтовариства); а також створення нормативно-правового підґрунтя для розвитку сфери виробництва та використання рідкого біопалива (біокомпонентів) і скрапленого газу у галузі транспорту. Один з цих зареєстрованих законопроектів "Про публічні закупівлі" у січні 2021 року набув чинності.

У сфері соціальної політики основними цілями законотворчої діяльності Михайла Бондара є забезпечення виплати заробітної плати шахтарям та невідкладного погашення наявної заборгованості і пов'язаною з цим необхідністю перегляду пріоритетів державного бюджету; відновлення та надання однакових соціальних гарантій працівникам діючих та ліквідованих вугледобувних підприємств; забезпечення купівельної спроможності низькооплачуваних категорій працівників, державних субсидій та допомоги для малозабезпечених сімей; забезпечення проведення індексації пенсій; відновлення пільгового санаторно-курортного лікування військовослужбовців; надання учасникам АТО розстрочення зі сплати

додану вартість при ввезенні в України імпортного транспортного засобу особистого користування; зменшення заборгованості зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; врегулювання умов грошового забезпечення керівників та членів наглядових рад державних унітарних підприємств (установлення максимального розміру посадового окладу та преміальних виплат); а також підвищення рівня соціального захисту з боку держави працівників закладів охорони здоров'я, педагогічних та науково-педагогічних працівників в умовах дії карантину.

Цілями законодавчої діяльності депутата у сфері регіональної політики і державотворення є забезпечення ефективної системи функціонування місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на субрегіональному рівні (районного поділу) і уникнення дублювання повноважень у системі органів місцевого самоврядування; скасування новоутвореного Золочівського району і утворення натомість Бродівського району у Львівській області; декомунізація шляхом перейменування Кіровоградської та Дніпропетровської областей; а також врегулювання порядку та правових гарантій перебування громадян України на службі в Апараті ВРУ; приведення у відповідність до Конституції України процедури призначення та звільнення Директора Державного бюро розслідувань; актуалізації засад внутрішньої і зовнішньої політики в зв'язку зі збройною агресією зі сторони Російської Федерації.

У сфері безпеки Михайло Бондар, хоч і приділяв порівняно не велику частку своєї професійної депутатської діяльності (трохи більше 5%), про її цілями були забезпечення енергетичної (зокрема, створення ринку електричної енергії, імпорту енергії, правил використання ядерної енергії), національної (діяльність Тристоронньої контактної групи, запровадження кримінальної відповідальності за публічне заперечення окупації частини територій України та порушення заборон щодо встановлення зв'язків з незаконними органами на тимчасово окупованих територіях), інформаційної (запровадження санкцій проти російських сервісів) і фінансової (утворення Національного бюро фінансової безпеки України) безпеки України.

В законопроектній роботі, підготовці депутатських запитів, виступів з трибуни, експертних обговореннях і публічних виступах Михайло Бондар найчастіше акцентує увагу на таких ключових проблемах енергетичної, соціальної та регіональної політики:

- виплата заборгованості по заробітній платі працівникам вугільної галузі та відновлення соціальних гарантій для них,
- розслідування причин збитковості підприємств вугільно-промислового комплексу, розробка стратегії держави щодо вугільної галузі та концепції реформування вугільної промисловості України,
- подолання кризових явищ в українській енергетиці і забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії,
- вирішення проблеми надання грошової компенсації ветеранам АТО, захисту прав ветеранів і соціального забезпечення та житла для військовослужбовців
- обговорення проекту державного бюджету на 2020 та 2021 рік і внесення змін до ньогоЗалучення державних субвенцій соціально-економічний розвиток окремих територій для ремонту доріг та іншої дорожньої інфраструктури у Львівській області,
- порушення принципів реформування районів у Львівській області і нормалізації роботи новообраних територіальних громад.

У парламенті Михайло Бондар послідовно та активно голосує за усі ініціативи, які спрямовані на реформування українського енергетичного сектору та євроінтеграцію в економічній сфері, реалізацію політики децентралізації влади та декомунізації, реформування державної служби, реалізацію пенсійної реформи, підвищення соціального статусу та захисту військовослужбовців та ветеранів АТО, зменшення податку на купівлю вживаних автомобілів.

Депутатська фракція: політична партія "СЛУГА НАРОДУ"

Партійність: безпартійний

Територія виборчого округу: міста Борислав, Дрогобич і Трускавець, а також Дрогобицький район

Профільний комітет: з питань бюджету

Топ-тема депутата: фінансово-бюджетне регулювання

До провідного напрямку парламентської діяльності народного депутата Ореста Саламахи слід віднести комплекс питань фінансово-бюджетного регулювання. Саме у межах цієї політики акумулюється більша частина професійної уваги обранця. Також до сфери зацікавлень Ореста Саламахи належать питання розвитку підприємництва та бізнесу в Україні, реалізації регіональних проєктів модернізації об'єктів дорожньої та соціальної інфраструктури.

Загалом, більше, ніж дві третини від усіх зареєстрованих законопроєктів, співавтором яких виступав парламентар стосувалися саме фінансово-бюджетної проблематики, зокрема внесення змін до Закону України "Про Державний Бюджет України на 2020 рік", а також до Податкового, Митного, Бюджетного Кодексів. У тематичному розрізі серед основних пропозицій можна знайти питання збалансування бюджету, впровадження додаткових заходів з фінансового оздоровлення державних підприємств та фінансування державних програм підтримки деяких вразливих груп населення, захисту економічних основ місцевого самоврядування.

В парламенті депутат максимально голосує за ініціативи, які покращують позиції України в рейтингу **Doing Business** та відповідають рекомендаціям МВФ для стабілізації економіки та отримання фінансової допомоги. Також обранець послідовно підтримує економічну дерегуляцію, удосконалення механізмів та процедур приватизації, реформування державного управління фінансовим сектором.

В просуванні своєї топ-теми народний депутат рідко використовує запити та виступи з трибуни, майже не долучається до публічних експертних обговорень. Натомість як Голова підкомітету з питань місцевих бюджетів та бюджетної підтримки регіонального розвитку Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Орест Саламаха бере активну участь у:

- опрацюванні питань місцевих бюджетів та їх взаємовідносин з державним бюджетом,
- попередньому розгляді питань про погодження рішень Кабінету Міністрів України щодо розподілу та перерозподілу обсягів субвенцій і додаткових дотацій з державного бюджету за інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку.

Перебуваючи у складі міжфракційних об'єднань "Invest in Ukraine", "За Велике будівництво", "Львівщина", у межах роботи у виборчому окрузі депутат спрямовує ініціативу на налагодження комунікації із представниками бізнес-спільнот та лідерами представницьких органів місцевого самоврядування у питаннях покращення інвестиційного клімату Львівщини, будівництва та ремонту ключових об'єктів муніципальної інфраструктури, що в цілому відповідає позиціям його передвиборної програми.

Депутатська фракція: позафракційний, депутатська група "ДОВІРА"

Партійність: безпартійний

Територія виборчого округу: м. Яворів (Жовківський і Яворівський район)

Профільний комітет: з питань екологічної політики та природокористування

Топ-тема депутата: регіональна політика і верховенство права в Україні

Двома основними напрямками парламентської діяльності Павла Бакунця є сфера регіональної політики та місцевого самоврядування верховенства права та справедливого правосуддя в Україні. Обидві займають практично однакову частку його активності. Саме їм присвячена близько 80% уваги народного депутата у загальній сукупності професійної діяльності, яку він здійснює у Верховній Раді 9-го скликання. Якщо тематика регіональної політики охоплює 42% його фокусу уваги, то тематика верховенства права – 40% уваги.

Незважаючи на те, що жодна з двох топ-тем Павла Бакунця не перегукується з його профільним комітетом з питань екологічної політики та природокористування, проте вони не є випадковими. Перш за все це стосується регіональної політики, оскільки до того як стати народним обранцем він працював міським головою м. Яворів і добре обізнаний із сферою місцевого самоврядування. Окремі аспекти цієї політики також мають місце у його передвиборчій програмі.

Більше половини усіх зареєстрованих законопроектів, співавтором яких виступав Павло Бакунець мають безпосереднє відношення до проблем регіональної політики (особливо функціонування місцевих бюджетів в умовах децентралізації) і правового регулювання державних органів (перш за все, антикорупційних та судочинства). Кілька з них були підготовлені народним депутатом самостійно, а три – набули чинності і сьогодні є частиною українського законодавства.

Основними цілями пропонованої Павлом Бакунцем регіональної політики є покращення фінансової спроможності місцевих бюджетів шляхом удосконалення системи горизонтального вирівнювання системи базової та реверсної дотації; забезпечення достатнім обсягом фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування, зокрема, за рахунок надходжень акцизного податку; вдосконалення процедури зміни реєстрації комунальних підприємств, установ та організацій, підвищення ефективності сплати ПДФО та недопущення розбалансування місцевих бюджетів; розмежування доходів і видатків між бюджетами районів та територіальних громад і встановлення рівних умов для сільських, селищних, міських територіальних громад у бюджетному забезпеченні; вдосконалення порядку сплати основного місцевого бюджетоформуючого податку ПДФО та усунення диспропорції у наявності джерел для розвитку територіальних громад; визначення єдиних засад і критеріїв платності та безплатності адміністративних послуг і порядок визначення конкретних розмірів адміністративного збору; врегулювання питання реорганізації місцевих органів виконавчої влади (перш за все, районних державних адміністрацій) у зв'язку з утворенням та ліквідацією районів; а також забезпечення права громадян на доступ до державної реєстрації актів цивільного стану у зв'язку з укрупненням територіальних громад і формування законодавчих передумов для ефективного управління культурною спадщиною в цілях сталого розвитку, зокрема на рівні місцевих громад.

У сфері верховенства права та справедливого правосуддя основними цілями законотворчої діяльності народного депутата є відновлення повноважень НАЗК та функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб; правове врегулювання можливості поновлення чи продовження процесуальних строків судового розгляду у зв'язку з карантинними обмежувальними заходами; створення законодавчого підґрунтя для покращення якості третейського розгляду справ в Україні; унормування порядку розгляду справ Конституційним Судом, що забезпечить більш зважений підхід суду до вирішення справ, які розглядаються Великою палатою і Сенатами КСУ; унормування питання зайняття суддями адміністративних посад та закріплення на законодавчому рівні альтернативного механізму обрання суддів, а не лише зборами суддів; а також врегулювання правового статусу працівників патронатної служби, які працюють на громадських засадах; регулювання оподаткування ручної поклажі до 50 кг та забезпечення реалізації конституційного права українських громадян повертатися в Україну без встановлення часового обмеження їх перебування за межами України; врегулювання особливостей організації підготовки та проведення виборів у період дії карантину.

Ще однією менш популярною тематикою законодавчої діяльності Павла Бакунця є сфера підприємництва і бізнес, де основними цілями пропонованої народним депутатом політики є скасування деяких змін в законодавстві в частині розширення сфери застосування реєстраторів розрахункових операцій, які загрожують нівелювання переваг

спрощеної системи оподаткування; сприяння оновленню транспортних засобів найвищих екологічних стандартів шляхом впровадження механізму розстрочення сплати податку на додану вартість (на термін до 36 календарних місяців); створенні сприятливих умов для залучення інвестицій у виробництво електромобілів в Україні, зарядних пристроїв та комплектуючих виробів до них, а також вдосконалити процедуру публічних закупівель для певних груп продукції машинобудування, модернізація та забезпечення сталого розвитку виробничо-експортного потенціалу промислового сектору національної економіки.

Павло Бакунець часто та активно виступає з парламентської трибуни (майже 60 виступів) і публічно коментує власну професійну законотворчу діяльність. Водночас він практично не користується інструментом депутатського запиту (лише 8 запитів). Найчастіше народний депутат акцентує увагу на таких проблемах регіональної політики, верховенства права і підприємництва як:

- надання органам місцевого самоврядування повноваження щодо планування використання земель не тільки в межах населеного пункту, але за межами населеного пункту, а також внесення до Державного земельного кадастру відомостей про державний кордон України,
- завершення адміністративно-територіальної реформи, відстоювання кінцевого права громад на визначення меж і центрів нових районів, а також утворення Львівської міської територіальної громади у межах т.зв великого ЛьвоваЧіткий розділ повноважень місцевих рад нових об'єднаних територіальних громад, районних рад укрупнених районах і районних державних адміністрацій,
- збільшення надходжень місцевих бюджетів шляхом зміни принципу розподілу податкових надходжень, зокрема в умовах децентралізації, а також скерування податку з підакцизних товарів (тютюн, алкоголь, бензин, ренти і землю) у місцеві бюджети,
- захист ФОП, критика карантину вихідного дня, відтермінувати запровадження касових апаратів і збереження спрощеної системи оподаткування для ФОП,
- державна підтримка інвестицій в Україні, звільнення від оподаткування інвесторів, які завозитимуть обладнання на митну територію України, а також запровадження нульової ставки ПДВ щодо операцій з постачання товарів та послуг на території України інвесторами, які зареєстровані у Польщі,
- усунення колізії в законодавстві щодо врегулювання конфлікту у діяльності посадових осіб і депутатів місцевих рад,
- доопрацювання антикорупційного законодавства, відновлення роботи реєстру декларацій та повноважень НАЗК щодо контролю за декларуванням доходів посадовими особами,
- скасування адвокатської монополії на представництво інтересів у судах,
- подолання кадрового дефіциту у судах шляхом відрядження суддів в порядку тимчасового переведення до іншого суду, а також автоматичне запрошення людей з кадрового резерву на конкурси на інші посади в державній службі,
- підтримка ініціативи оптимізації дорожнього будівництва та удосконалення законодавства у сфері містобудівної діяльності, а також імплементації в законодавство України положень Регламенту Європейського Союзу щодо якості будівельних продуктів.

У парламенті Павло Бакунець послідовно та активно голосує за більшість ініціатив, які виступають за політику децентралізації влади та підсилення місцевих бюджетів, здійснення судової та антикорупційної реформи і інституційного підсилення відповідних державних органів, за проведення земельну реформу, реформи державної служби і реформування фінансового сектору, а також вжиття заходів для протидії коронавірусу.

Депутатська фракція: політична партія "СЛУГА НАРОДУ"

Партійність: безпартійний

Територія виборчого округу: місто Червоноград, Сокальський та частину Кам'янка-Бузького району

Профільний комітет: з питань енергетики та житлово-комунальних послуг

Топ-тема депутата: енергетика

Основним напрямком діяльності народного депутата Юрія Камельчука у Верховній Раді України є енергетика. Саме ця тема лідирує серед інших за кількістю поданих законопроектів, запитів та в розрізі публічної активності народного обранця. Інші теми, пов'язані з економічною та бюджетною сферою, а також рівністю та недискримінацією, теж цікавлять депутата, проте він радше підтримує ініціативи своїх колег з фракції, аніж самостійно їх розвиває.

У розрізі усіх зареєстрованих законопроектів, автором чи співавтором яких виступав Юрій Камельчук, 25% законодавчих ініціатив дотичні саме до теми енергетики чи енергоефективності. Серед пріоритетів у цій політиці – вирішення нагальних проблем енергетичної галузі (погашення заборгованості за минулі роки) та створення фонду декарбонізації. Депутат також працює у профільному комітеті, зокрема є членом Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, а також очолює Тимчасову слідчу комісію ВРУ з питань розслідування причин збитковості підприємств вугільно-промислового комплексу.

Щодо змістового наповнення законодавчих ініціатив нардепа, то він підтримує пропозиції Міненерго щодо розвитку ринку ЕСКО, які передбачають розблокування процесу укладання енергосервісних договорів, спрощення процедури їх підписання, покращення привабливості та надійності ЕСКО-проектів для фінансових установ, розширення механізму енергосервісу для модернізації об'єктів комунального господарства (№ 4356 та 4357). Депутат також оформив у законодавчу ініціативу ідею Міненерго щодо створення Фонду декарбонізації, що має стати сталим джерелом фінансування заходів, що забезпечуватимуть скорочення викидів двоокису вуглецю в атмосферу (4347). Джерелом наповнення Фонду передбачено податок на викиди двоокису вуглецю. Планується збільшення цього податку утричі (4346). 50% податку спрямовуватиметься до загального фонду Держбюджету, де буде розподілятися на заходи з захисту довкілля; 50% – до Фонду декарбонізації.

Як і інші члени фракції "СЛУГА НАРОДУ", Камельчук у парламенті максимально голосує за законопроекти, ініційовані Кабінетом Міністрів України та підтримував проекти бюджетів на 2019 та 2020 роки. Він також активно голосує за реформування законодавства про діяльність Антимонопольного комітету задля покращення умов ведення бізнесу та залучення інвестицій (економічна конкуренція, концентрація, прозорість діяльності АМКУ). Депутат послідовно голосує за екологічну реформу та законопроекти у сфері охорони навколишнього середовища, врегулювання відносин в екологічній сфері, природокористування та приведення українського законодавства до стандартів Європейського Союзу.

Депутат від початку каденції не ініціював самостійно жодних публічних обговорень. Депутатських запитів за профільною темою також не зафіксовано. Тим не менш, виступи з трибуни парламенту переважно також стосуються топ-теми, яку розвиває Юрій Камельчук, зокрема ринку електричної енергії. Депутат входить до складу профільних МФО "Платформа з трансформації вугільних регіонів" і "Енергетика та довкілля".

Народний обранець не надто активно відвідує публічні тематичні заходи, а радше надає перевагу участі у телевізійних ефірах. Депутат також публічно висвітлює проблему заборгованості з заробітної плати червоноградським шахтарям та лобює її вирішення. Окремо в публічному просторі Юрій Камельчук відомий завдяки своїм неоднозначним висловлюванням щодо поширення коронавірусу в Україні та світі та позицією проти вакцинавання.

АНДРІЙ ЛОПУШАНСЬКИЙ

Депутатська фракція: політична партія "ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ"

Партійність: Політична партія Конгрес Українських Націоналістів

Територія виборчого округу: місто Самбір, Сколівський, Старосамбірський, Турківський райони, частина Самбірського району

Профільний комітет: з питань бюджету

Топ-тема депутата: бюджетна політика

Андрій Лопушанський є заступником голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, відтак фокус його депутатської діяльності також спрямований на цю сферу й становить 67%. Інші теми, які знаходяться у полі зору народного обранця, зважаючи на специфіку округу, де його було обрано депутатом, та попередній професійний досвід нардепа – це європейська інтеграція (20% уваги) та енергетика (13% уваги).

Тож не дивно, що лівова частка законопроектів, підготовлених за участі народного депутата, належить саме до економічної та бюджетної сфери (16 з 29). Тим не менш, загалом лише один з 16 законопроектів у цій тематиці розроблений самим депутатом (2202-1). Він стосується вдосконалення порядку розподілу коштів Державного фонду регіонального розвитку. Законопроектом пропонувалося змінити термін подачі обласними державними адміністраціями пропозицій з переліком і описом інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку з 1 травня на 25 листопада року, що передувє плановому, аби усі ОДА змогли своєчасно та об'єктивно провести відповідні конкурси.

Окрім цього, зважаючи на особливості округу, де обирався Лопушанський, разом з Миколою Княжицьким він зареєстрував законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання економічного розвитку та забезпечення соціальної стабільності гірських та високогірних населених пунктів (2003-1). Законопроектом передбачено посилення державних гарантій для громадян, які проживають у населених пунктах, які мають статус гірських та високогірних, та покращення соціального захисту та стимулювання економічного розвитку регіону. Інші законопроекти з цієї тематики, розроблені у співавторстві, переважно стосуються формування державного бюджету України на поточний рік та внесення правок до нього.

Загалом Андрій Лопушанський має доволі низьку публічну активність у профільній темі – депутат не бере участі у експертних дискусіях та не коментує тему для ЗМІ. Виступів з трибуни щодо обраної тематики також не зафіксовано. Більшість депутатських запитів, поданих депутатом, стосуються проблем рідного регіону (відновлення залізничного сполучення Хирів-Загуж, пропозиції до Державної програми розвитку регіону українських Карпат на 2020 - 2022 роки щодо безпеки гірського туризму тощо).

Натомість депутат в соціальних мережах активніше працює в темі транскордонної співпраці та публічно заявляє про підтримку усіх ініціатив, пов'язаних розбудовою українсько-польського кордону, модернізацією існуючих пунктів пропуску та будівництвом нових, що має допомогти активізувати співпрацю з польськими партнерами в напрямку розвитку та посилення економічних, культурних, духовних та людських зв'язків по обидва боки кордону. Долученість до євроінтеграційної політики є обумовленою специфікою 125-ого округу. У доробку Лопушанського є також самостійний законопроект (2347), яким пропонується внести зміни до статті 87 Бюджетного кодексу України, доповнивши перелік видатків, які здійснюються з Державного бюджету України видатками на фінансування проектів (програм) транскордонного співробітництва в Україні.

Зважаючи на попередній професійний досвід Лопушанського у паливно-енергетичній сфері (з 2005 до 2014 року обіймав посаду першого заступника голови правління "Нафтогазу України", у 8 скликанні ВРУ був Головою підкомітету з питань газової, газотранспортної галузі та політики газопостачання Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки), депутат й надалі виявляє інтерес до теми. Разом з іншими депутатами з фракції зареєстрував три законопроекти у цій тематиці. Депутат також входить до МФО "Чиста енергія – здорове довкілля". Публічно у темі неактивний.

